

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iacobi Lobbetii Leodiensis E Societate Iesv. Specvlvm
Ecclesiasticorvm, Ac Religiosorvm.**

Lobbet de Lanthin, Jacques

Leodii, 1640

§. 12. De nomine, Authore, & sacro silentio Canonis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47105](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47105)

390 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
in dies singulos augustam, diuinamque Deo ho-
stiam immolat: si enim qui vel semel tantum id
fecerit; tamen is multum defert ad Iudicem, quan-
tum necessum est eum, cui superum, cœlique fauor,
atque indulgentia diebus omninò singulis id con-
cesserit. Certè si is esse velit, qui debet, sit ille ter
sanctus, qui cum Seraphinis Deo opt. max. San-
ctus, Sanctus, Sanctus inclamat.

§. 12.

De nomine, Authore, & sacro silentio
Canonis.

VT omnia propè sacrificij nomina, muniaque
petulanti voce impetierint hæretici: maxi-
mè tamen sacrum Missæ Canonem, quem vt ma-
ledicentiæ, calumniarumque suarum veluti sco-
pum statuerunt.

Lutherus ad vinum, & pocula disertus, ebria vt
alias lingua, multa scommata in Canonis nomen
effutit, atque euomit. Primum in libro de abrogan-
da Missa, de eo ita loquitur. *Quanquam habeam
quod pro sano Canonis sensu dicere possim, vt alias
feci, tamen nunc non dignor eum tali honore: vtque
non ore tantum id profiteri, sed re etiam ipsa fecisse
videatur, insanos, blasphemos, impios iocos in il-
lum iacit, atque euibrat. Maximè verò libro de abo-
minatione Canonis, vbi malus orator rem ita ex-
aggerat,*

aggerat, ita furit, ac bacchatur, vt velit homines au-
dito vel solo nomine Canonis signare se Cruce, ac
fugere, non secus ac si ex Erebo furiale monstrum,
& Dæmon aliquis occurrisset. Vt insignem eius pe-
tulantiam retundamus, nonnulla dicemus de no-
mine, authore, & silentio Canonis: de eius veritate, Tom. c.
18. de
Missal.
2. c. 19.
& explanatione videri potest Bellarminus, qui fufe
de ijs disputat, ego in præsentia superfedebo.

Canon Græce dicitur, Latinè *regula*, quod fixa sit,
ac stabilis: alij ea de causa *legitimum* appellarunt; Optat.
Mileuit.
Diony-
sius.
secretum alij, quod in alto silentio, ac secreto diceretur,
ob singularem mysteriorum reuerentiam. Alij
denique *actionem* vocitarunt; quod in eo resideat
ipsa actio sacrificij, cum in reliquis verba tantum
reperirentur.

Author porrò fuit tum ipse Christus, tum Apo-
stoli, in primisq; Beatus Petrus, qui ad verba Do-
mini, tum preces aliquas, tum certos ritus addidit.
Tum deniq; alij Pontifices in eadem cathedra lon-
ga serie confidentes. Equibus Leo primus eas vo-
ces inseruit: *sanctum sacrificium, immaculatam ho-*
stiam; & Gregorius primus illas: *diesque nostros in*
tua pace disponas, quod ipsum in eorum vita anno-
tari placuit; ad memoriam tantorum Pontificum
& sacrosancti sacrificij venerationem, cuius Canoni
tot adjcis oracula, quot verba.

Transco ad secretum, profundumq; silentium;
quod

392 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
quod etiam maledica lingua carpunt dicaces hære-
tici, quos vt arguam, docebo primum cur ea sacrifi-
cij pars in arcano secreto peragatur, tum deinde
quam opportunum orationi silentium.

S. Remigius magnus omninò Præful in ea sacri-
ficij parte silentium amat, vt animus, qui per verba
à se quodammodo elabi, & abire solet, intra se
reuocetur, positoque omni strepitu verborum ad
Deum vnum dirigatur: vt enim in Mosaico taber-
naculo Sancta Sanctorum velo claudebantur, vt
Sacerdos ijs receptus, & ab hominum ore, conspe-
ctuque semotus, attentius orationi vacaret: ita &
in lege noua sacrosanctus Mystes: quasi iam ingres-
sus Sancta Sanctorum, secreto, in Canone Deum
exorat.

*Can. Sa-
cerdoti
de con-
sec. d. 2.*

Ad eandem causam reuocari potest vetus illud
statutum, quo olim Ecclesia cauit, vt nemo laicus
stare in choro posset, dum Missa celebraretur.

His addi potest altera ratio, quod illud silentium,
secretaque oratio, ipsi sacrificio reuerentiam conci-
liet, ac venerationem, viteturque periculum illud
ne laicus aliquis ore profano verba illa sacratoria
vsurpet, si ea à Sacerdote sæpius audierit; Ita factum
olim à Pastoribus, & impudenter, & impiè, qui
cum supra panem & vinum verba consecrationis
protulissent, illicò tanto scelere parè poenam sence-
runt; ignis enim è cœlo lapsus, panem, vinum, &
lapidem,

*Sophron.
in Prat.
spir. c.
196.*

lapidem, cui insidebant, subito impete absumpsit.

Denique accedere potest & alia causa, quam pro coronide huius paragraphi seruatam volui, opportunum scilicet orationi silentium; quod ipsum natura duce agnouere Pagani.

Ægyptijs Crocodilus pro Numine fuit, vt qui lingua careret, quo innuerent & in perpetuo silentio Deum esse, & silentio coli quam optimè.

Romanis Angeronia erat Dea, ore obligato, signatoque, vel digito ad os admoto, vt fana subeuntes moneret aperienda quidem animi penetralia: sed oris claustra penitus occludenda.

Eodem duci potest, quod olim in more fuisse testatur D. Chrystostomus, supernè inscriptum in templis silentium, vt ea subituri, legerent impostam sibi regulam diuini cultus, ac venerationis: amat nimirum etiam iudice Trismegisto, Deus ineffabilis, silentio solo prædicari: hinc illud oraculum Zachariæ. *Sileat omnis caro à facie Domini: cuius rationem reddit regius vates, quia te decet hymnus Deus in Sion.* Hieronymus vertit. *Tibi silentium laus Deus in Sion.* Horn. r. in 1. ad Tim. Ps. 64. v. 2.

Nempè eximium quoddam est laudis genus animi silentium, Numen tacitè, & demissè venerationis: Quod si vel ipsa sacri loci religio, vel diuinorum mysteriorum sanctitas adeò seueram silentij legem in alijs Missæ partibus imponit, in hac

D d d

verò

394 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
verò quam maximè: vtpote, in qua arcana cælestia
reuelantur, & ea peragitur actio, quam ipsi horrent
Inferi, tellus amat, cœlum suspicit, verentur Angeli,
& ad quã tota superum regia spectatura descendit.

Dixit olim ex antiquis nonnemo. *Parua cura
loquuntur, ingentes stupent*: Illud quippe à natura
comparatum est: si præ manibus sit negotium a-
liquod leuioris momenti, illud expedit lingua, &
vel vna vocula explicat. At si ingentes sint curæ, si
magna difficultatum moles incumbat, si res arduæ
expediendæ sint, tum verò non linguam solum stu-
por illigat, sed & mentem inuadit, atque distinet.

Quod si in humanis id vsu venit, quanto magis
in hoc augusto, diuinoque Missæ sacrificio, eaque
illius parte, in qua ad paucas voculas, è superum
aula, ex Empyreifede, sinuque beatitatis quodam-
modo deuocatur sacrum Christi Corpus, ac San-
guis: & quæ huic, atque illi mirabili nexu iungitur
Diuinitas: & sub panis, vini que specie tegitur, ho-
muncionisque vnus manibus atrectatur.

Eatantum mysteriorum ratio, religio, maie-
stas, quia voce satis exprimi non potest, alto silen-
tio, profundoque stupore ostenditur. Quod Noua-
toribus nostris absoum videri non debet, imò vel
maximè nature, rationi, diuinæque legi consentaneum.

Certè apud Ethnicos audiebatur in sacrificijs il-
lud solenne. *Fauete linguis*; & apud Romanos Cle-
mente

mente Romano teste Diaconus per templi arcam
 emittebatur, qui inambulando contemplaretur
 viros, ac mulieres ne quis fieret strepitus, ne quis
 nutus faceret, aut mussitaret. Et in Ægypto (fede o-
 lim pietatis, ac religionis) incredibilis fuit silentij
 obseruantia, eorum qui ad synaxim admittebantur.

Narrat Cassianus Ægyptios Monachos, etsi ^{2. Instit.}
 conuenissent numero longè maximo; tamen eam ^{c. 2.}
 silentij seruasse legem, vt præter illum, qui Psal-
 mum decantabat, audiretur nemo, imò nullus om-
 ninò adesse putaretur. Non sputum, non excreatio,
 non tussis, non oscitatio, non gemitus, non suspi-
 ria, non vox vlla alia resonabat. Crederes esse te in
 auia solitudine, inter silentia nemora, mutas rupes,
 elingues saltus: adeo exactum, ac reuerens tota illa
 concione silentium.

Quod si in primitiua Ecclesia, in qua purior vi-
 gebat spiritus, religiosas inter mentes, in quibus al-
 tior, cœlestium intelligentia, ac contemplatio, da-
 tum illud vel soli sacrorum communioni, quidni
 concedatur & ipsi Sacerdoti, vt quædam apud se
 verba tacitus teneat, secum loquatur, & quasi so-
 lus cum Deo solo ingens humanæ salutis nego-
 tium tractet. Dabitur enim uerò, quidquid contra
 mussitent, aut obganniant hæretici.

Canonem excipit oratio Dominica, aliæque
 preces. De illa scripsere quamplurimi, & piè, & di-
 fertè,

D d d 2

396 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
fertè, ideoque stylum contraho, de his eadem ratio,
quam supra de Collectis insinuaui.

Pro coronide adijcitur à Latinis *Ite missa est*, à
Græcis *in pace Christi eamus*, & respondetur *In no-
mine Domini*, vt patet ex Liturgijs Basilij, & Chry-
sostomi. Et hæc de sacrificio pro instituta breuita-
te dicta, æqui, bonique consulat beneuolus Lector.

C A P V T X.

De Beneficijs.

DE beneficijs dicere meditati duo succurrunt
stylo notanda.

Primum quid sit beneficium; alterum quis ei
obtinendo ab ætate, scientia, & moribus idoneus
esse videatur.

§. PRIMVS.

*Quid sit beneficium Ecclesiasticum, &
quis illius Capax.*

HÆc Theologis, ac Iuris peritis probata defi-
nitio.

Ex Inno-
centio in
c. Rela-
tum de
Præben-
dis. *Beneficium est ius perpetuum percipiendi fructus
ex bonis Ecclesiasticis propter aliquod officium spiri-
tale, auctoritate Ecclesiæ constitutum.*

Vt quis eius sit capax decem omnino requirunt
Theologi. Primum legitimo sit thoro genitus, quia
id facit ad ipsam natalium commendationem, or-
dinumque